

[Indenrigsministeren.]

Byggeriet, fordi de Fejl, der gøres, eller de Mangler, der viser sig, vanskeligt kan rettes eller hurtigt afskrives.

Med disse Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til det høje Tings hurtige og velvillige Behandling.

Videre skal jeg tillade mig for det høje Ting at fremsætte *Forslag til Lov om Ombygning af Sindssygehospitalet i Viborg, Opførelse af et nyt Sindssygehospital i Brønderslev og Udvidelse af Sindssygehospitalet ved Aarhus.*

Som det vil være bekendt, har der i de senere Aar fundet en stærk Udvikling Sted paa det almindelige Sygehusvæsens Omraade. Landet over har der rejst sig Centralsygehuse, udstyrede med alle Midler til Behandling af de forskellige Sygdomme. I denne Udvikling har Sindssygevæsenet ikke deltaget. Det Problem, der i den sidste Menneskealder har været brændende her, har været at skaffe Plads til de sindssyge, som trængte til Optagelse. Det er saa lykkeligt, at vi nu kan sige, at dette Problem saa nogenlunde er løst, takket være Indretningen af Plejehjem for rolige kronisk syge, Udvidelse af Familieplejen og Oprettelse af Sindssygehospitalet i Vedsted og Augustenborg.

Begge disse Hospitaler er imidlertid indrettet i bestaaende Bygninger, byggede til helt andre Formaal, og et Hospital opført med Behandling af sindssyge for Øje er ikke oprettet her i Landet siden 1913. I den mellemliggende Tid, og navnlig i de seneste Aar, er der sket en fuldkommen Ændring saavel i det almindelige Syn paa disse Sygdomme som i Lægevidenskabens Erkendelse og Behandling af Sindets Sygdomme. Fra at betragte de sindssyge som farlige Individuer, som Samfundet værgede sig imod, eller som hjælpeløse Stakler, som man skaffede Tag over Hovedet og Føde og Klæder, er den Erkendelse vokset frem, at Sindssygd om er en Sygd om som andre Sygdomme, og at den sindssyge har Krav paa samme Omsorg fra Samfundet som f. Eks. den tuberkuløse og den kræfts syge.

Men heraf maa atter følge, at et Sindssygehospital maa indrettes, ikke som et Fængsel og ikke som en Forsørgelsesanstalt, men som en *Helbredelsesanstalt*, der frembyder de samme Behandlingsmuligheder og de samme hygiejniske Forhold som ethvert andet Sygehus. Dette Krav melder sig med saa meget større Styrke, som Lægevidenskabens netop i de seneste Aar har gjort store Fremskridt, naar Talen er om Behandlingen af disse Sygdomme. Ved Siden

af Fortidens mere passive Behandling, Milieubehandlingen og Beskæftigelsesterapien er opstaaet en mere aktiv Terapi. Jeg nævner her Malariabehandlingen og nu Hyperthermien, Chokbehandlingen med Insulin og senest operative Indgreb i Hjernen.

At de bestaaende Sindssygehospitalet kun i begrænset Omfang er i Stand til at imødekomme Fordringerne til de moderne Behandlinger, har man inden for Sindssygevæsenet været opmærksom paa, og det ældste af Hospitalerne, Sindssygehospitalet ved Aarhus, har da i Tiden efter 1932 gennemgaaet en Modernisering, som har kunnet gennemføres med et med Hensyn til Behandlingsmulighederne tilfredsstillende Resultat. Under Overvejelserne af, hvorledes noget lignende kunde ske med Sindssygehospitalet i Viborg, er de sagkyndige imidlertid naaet til det Resultat, at noget saadant ikke lod sig gøre for den ældre Del af Hospitalet, den Del, som er indrettet i det tidligere Viborg Tugthus.

Den Tanke at indrette et Hospital i et nedlagt Fængsel peger tilbage paa Opfattelsen af de sindssyge som farlige Individuer; Samfundet skulde værgе sig imod. Man har maaske dengang haft en Følelse af, at dette ikke var helt fuldkomment, men man har slaaet sig til Taals med, at det altid kunde være godt nok til dem, der var „nedsunket i en saadan Sløvhedstilstand, at de ydre Forhold er dem ligegyldige, naar blot deres nærmeste materielle Livsfornødenheder tilfredsstilledes“, som Loven af 4. Maj 1875 om Tugthusets Omdannelse til Sindssygehospital udtrykker det.

Men en saadan Definition regner man ikke længere med; saa længe en Sygdomsproces er i Gang, maa der gribes aktivt ind over for den. Sindssygehospitalet i Viborg har da ogsaa siden 1904 modtaget Patienter af alle Kategorier, uden at man samtidig har taget det heraf nødvendiggjorte Skridt, at nedlægge Afdelingerne i det gamle Tugthus. Men Tilstanden i disse Bygninger er en saadan, at det vil være uforvarligt at opretholde den; dette er Grunden til, at dette Lovforslag fremsættes. Man kan ganske simpelt ikke være bekendt, endsigе forsvare, i Længden at bruge disse Bygninger til Behandling af syge Mennesker.

Bygningerne er meget gamle, for de ældste Deles Vedkommende mere end 200 Aar, de er opført i mange Etager med endeløse Gange og Trapper, som vanskeliggør Adgangen for Patienterne til at nyde godt af Opholdet i fri Luft. Til Raadighed for hele det omfattende Bygningskompleks staar kun nogle gamle Fangegaardе, som Pa-